

Pumpestationen,
et fristed,
hvor der sker noget i samspil med voksne

Statusnotat, december 2017

Indhold

Introduktion	2
Del 1. Børneperspektiv	3
Det bedste sted i verden	3
Drengene spiller computer, pigerne er i krea, og de fleste vil gerne mere på tur	4
Hvis man er på ture, så kan man møde ret mange nye folk	6
Her bestemmer man selv, hvem man vil spille med	6
Fællesskabet er godt, men	7
Klubmedarbejderne, de skal passe på os og sørge for, at vi har det godt	8
Del 2: Forældreperspektiv	10
Flertallet af forældre oplever tilfredse børn	10
God intro, men uklart pædagogisk projekt	11
Forventninger: et sted med engagerede voksne og sjove aktiviteter	11
Klubmedarbejderne skal være gode til at tale med børnene	13
Det er godt med et fristed, så længe det ikke er <i>for</i> frit	14
Opsamling	15

Introduktion

Notatet bygger på en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt børn og forældre i Pumpestationen Fritidscenter. Spørgeskemaerne handler om børnenes hverdag i klubben, og såvel børn som forældre er blevet spurgt til deres tilfredshed og syn på forskellige forhold i klubben, samt til hvad der er vigtigt, når man selv eller ens barn går i fritidsklub. Derudover er der gennemført en række interviewsamtaler med drenge og piger i 4.-6. klasse.

I survey-undersøgelsen indgår 157 besvarelser fra forældre til børn i Pumpestationen og 126 besvarelser fra børn i 4.-6. klasse fordelt på 37 piger og 89 drenge. Der må således tages forbehold for, at forholdsmæssigt få piger er repræsenteret i undersøgelsen. På samme måde skal det påpeges, at idet spørgeskemaet til børnene er blevet udfyldt i klubben, er de børn, der har deltaget i undersøgelsen, formentlig nogen, som kommer der ofte, og dermed hører de sandsynligvis også til dem, som er glædest for at komme i klubben. De er således ikke nødvendigvis fuldstændigt repræsentative for den samlede gruppe af børn i 4.-6. klasse.

Spørgeskemaet er udsendt til forældrene via kontoret i klubben. Alle forældre har således haft mulighed for at svare – inklusiv dem der ikke forstår dansk, da spørgeskemaet også findes i en engelsk version. Typisk vil der blandt respondenterne være en lille overrepræsentation af både ”de meget positive” og ”de knapt så positive”.

I det følgende præsenteres resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen og interviewsamtalerne. Der gives ikke en lang række anvisninger eller svar på, hvad resultaterne bør bruges til, men hvor resultaterne giver anledning til det, peges der på nogle spørgsmål, som måske kan drøftes i forbindelse med det videre arbejde med at udvikle fritidstilbuddet i Pumpestationen Fritidscenter, så det også fremadrettet opleves som ”det bedste sted man kan være i hele verden”.

God læselyst!
Mette Katrine Balle Jensen,
Center for Ungdomsstudier

---

¹ Der var kun 10 besvarelser fra klubmedlemmer i 7.-10. klasse, så de er sorteret fra pga. af det lille antal.

Del 1. Børneperspektiv

Det bedste sted i verden

Fritidsklubben er en stor del af børnenes fritidsliv. Over 70% af dem, der har besvaret spørgeskemaet kommer i klubben 3-5 dage om ugen. Børnene bruger altså rigtig meget af deres fritid i klubben og for en relativt stor del af dem, er fritidsklubben den primære fritidsarena – se tabel 1:

Hvor ofte kommer du typisk i klubben?	
0-1 dag om ugen	1,4%
1-2 dage om ugen	7,5%
2-3 dage om ugen	16,4%
3-4 dage om ugen	28,8%
4-5 dage om ugen	45,9%

Tabel 1

Tre ud af fire kommer minimum tre gange om ugen, hvilket sender et tydeligt signal om, at det store flertal er rigtig godt tilfredse med klubben. På spørgsmålet om, hvorvidt de er glade for at komme i Pumpestationen, svarer knapt tre fjerdedele af børnene (73,8%), at det er de altid og knapt en fjerdedel (23%) svarer, at det er de som oftest. 2,3% svarer, at det er okay, og 0,8% svarer, at det er fint at have et sted at være mellem skole og andre fritidsaktiviteter. Se tabel 2. Der ingen signifikante forskelle på, hvordan svarene fordeler sig på hverken køn eller klassetrin.

Er du glad for at komme i klubben?	
Ja, altid	73,9%
Ja, som oftest	23,2%
Det er okay	2,1%
Det er fint at have et sted at være mellem skole og andre fritidsaktiviteter	0,7%
Jeg er ikke så glad for at komme i klubben	0,0%

Tabel 2

Interviewene bekræfter børnenes positive syn på klubben. På spørgsmålet om, hvorfor man overhovedet skal gå i klub, svarer en pige fra 6. klasse fx *"Jeg går her, fordi det er det bedste sted, man kan være i hele verden"*, og flere andre fortæller om klubben som et *"fedt"* eller *"perfekt"* sted. Mange er desuden overbevidste om, at de vil blive ved med at gå i klubben

lige indtil de bliver 18 og ikke må længere. Men hvordan bruger børnene klubben, og hvad er det, der gør det til et godt sted i deres optik?

Der sker også andet i medlemmernes liv

For det store flertal af medlemmer er klubben én blandt flere aktiviteter, de bruger deres "frie fritid" på. Tre ud af fire går nemlig til faste fritidsaktiviteter uden for klubben – se tabel 3:

Går du til nogle faste aktiviteter uden for klubben?	Procent
Sport	61,5%
Spejder	7,4%
Musik	6,1%
Ungdomsskole	2,7%
Teater/drama	1,4%
Politisk ungdomsarbejde	0,7%
Andet	16,9%
Jeg har ikke nogle faste aktiviteter uden for klubben	23,6%

Tabel 3. Man har kunne sætte mere end ét kryds.

Ikke overraskende er der en stor gruppe på seks ud af ti, der går til forskellige former for idræt. Til sammenligning er gennemsnittet i Københavns Kommune på 44% for samme aldersgruppe. Mere overraskende er det måske, at

- forholdsvis få går til forskellige former for såkaldt ekspressive aktiviteter, som fx teater, drama og musik.
- 23,6% ikke er aktive i faste aktiviteter uden for klubben. En af klubbens funktioner er at bygge bro til foreningslivet, og tallene tyder på, at foreningssamarbejderne kunne optimeres.

Drengene spiller computer, pigerne er i krea, og de fleste vil gerne mere på tur

Når man spørger til, hvorfor det er fedt at gå i klub, handler det bl.a. om, at det er et godt sted at være sammen med sine venner – en forståelse der peger på klubben som en slags "forstørret børne- eller teenageværelse, hvor man kan hænge ud – evt. inden man skal videre til noget andet. Mange nævner også specifikke aktiviteter som fx computerspil og krea-værksted som gode grunde til at gå i klub, og så går turene ud af huset igen som højdepunkter, når børnene fortæller om klubben.

Tabellen på næste side viser børnenes vurdering af, hvor vigtige en række forskellige parametre er for det at gå i klub, og her bliver det tydeligt, at særligt samværet med klassekammeraterne er vigtigt, men også sjove aktiviteter, god mad og voksne, man kan tale med, ligger højt på listen.

Hvad er vigtigt for dig, når du går i klub?	Vigtigt	Hverken/ eller	Ikke vigtigt
At der er sjove aktiviteter	88,4%	10,1%	1,4%
At jeg kan være sammen med mine klassekammerater	87,6%	7,2%	5,1%
At der er god mad	86,2%	9,4%	4,4%
At der er voksne, jeg kan tale med	81,2%	14,5%	5,2%
At vi tager på ture ud af huset	76,8%	13,3%	10,1%
At der er aktiviteter, hvor jeg kan blive dygtigere til noget	64,5%	27,5%	8,0%
At jeg kan være sammen med nogen, jeg ikke går i klasse med	54,4%	23,3%	22,5%
At vi tager på koloni	39,1%	38,4%	22,4%

Tabel 4

I spørgeskemaet er børnene desuden blevet bedt om at krydse af ud for de aktiviteter, de bruger tid på, når de er i klub. Tabel 5 herunder giver et overblik over, hvordan de har svaret og viser, at drenge og piger bruger deres tid forskelligt.

Hvad laver du, når du er i klubben?	Piger	Drenge
Laver krea-ting	63,2%	23,3%
Tager på ture ud af huset	62,2%	37,9%
Klatrer	53,3%	41,7%
Sidder med min telefon	48,9%	62,1%
Spiller musik	44,4%	9,7%
Går til noget sammen med klubben	42,2%	16,5%
Spiller bordfodbold / bordtennis	40,0%	62,1%
Laver lektier	20,0%	10,7%
Spiller brætspil	13,6%	9,7%
Spiller computer	8,9%	80,6%
Træner i Pulsen	4,4%	16,5%

Tabel 5. Man har kunne sætte mere end ét kryds.

En væsentligt større andel drenge end piger spiller computer, mens særligt musik, krea, ture ud af huset og det at gå til noget med klubben tiltrækker forholdsmæssigt flere piger end drenge. Med forbehold for, at alle aktiviteter, der tilbydes i klubben ikke er nævnt her, kan tallene som ses en indikation på, at pigerne i højere grad end drengene er tilbøjelige til at vælge aktiviteter, som i en eller anden grad er styret eller sat i gang af en klubmedarbejder, mens drengene lidt firkantet sat op selv står for det, de laver, hvilket bl.a. tæller computerspil, sidde med telefonen, bordtennis og fodbold – noget som i et vist omfang også kunne foregå derhjemme eller i en park. En pige i 6. klasse sætter ord på og forklarer forskellen i drengenes og pigernes vaner på den her måde: *”Drengene sidder jo for det meste bare og spiller, der er ikke rigtig noget, de har lyst til i forhold til os piger. Vi har nogle andre ting, vi godt kan lide at lave”*.

I tråd med pigens udsagn viser det sig, at en større andel piger (18,9%) end drenge (4,5%) anser det, at der er aktiviteter, som de har det sjovt med, som det vigtigste forhold, når de går i klub. Modsat angiver en større andel drenge (66,7%) end piger (40,5%), at det vigtigste er, at de kan være sammen med deres klassekammerater. Se tabel 6 her;

Hvad er allervigtigst for dig, når du går i klub?	Piger	Drenge
At jeg kan være sammen med mine klassekammerater	40,5%	66,7%
At der er aktiviteter, jeg har det sjovt med	18,9%	5,4%
Andet	13,5%	9,7%
At der er voksne, jeg kan tale med	8,1%	3,2%
At vi tager på tur ud af huset	8,1%	2,2%
At jeg kan være sammen med nogen, jeg ikke går i klasse med	5,4%	6,5%
At der er aktiviteter, hvor jeg kan blive dygtigere til noget	2,7%	1,1%
At vi tager på koloni	2,7%	0,0%
At der er god mad	0,0%	5,4%

Tabel 6. Man har kun kunne sætte ét kryds.

Sat lidt på spidsen kan forskellen måske forstås sådan her: klubben tilbyder pigerne, nogle aktiviteter at engagere sig i og samles om, som de formentlig ikke ville være sammen om uden for klubben, da piger ikke på samme måde som drenge har tradition for at samles om en *noget*. Drengene derimod ville formentlig mødes om computer eller fodbold, selvom de

ikke gik i klub, så for deres vedkommende kan man måske sige, at det er aktiviteter fra drengævarelse og parker, der er rykket ind i klubben?

Til overvejelse: Er klubbens tilbud til drenge primært 21 grader, netadgang, strøm, mad og en voksen, der kan gribe ind, hvis der opstår konflikter? I ligheden med andre undersøgelser peger notat meget tydeligt på, at pigernes aktivitetsprofil er væsentligt bredere end drengenes, som primært opsøger det, de kender, og i nogen grad bevæger sig under de voksnes radar. Er der reelt et projekt for og med drengene?

Hvis man er på ture, så kan man møde ret mange nye folk

Turene er som nævnt ovenfor noget som både drenge og piger fremhæver, når de taler om, hvorfor de går i klub. Som det fremgik af tabel 4 på side 4 anser tre ud af fire (76,8%) turene ud af huset for vigtige, og i interviewsamtalerne er temaet "ture" et, der ofte bliver nævnt. Det der bliver lagt vægt på i beskrivelserne af turene er, at det er godt at komme ud af klubben, fordi man så er sammen med de andre i mindre grupper, og det giver nogle andre betingelser for det sociale samvær. En dreng fra 4. klasse fortæller fx *"når man er her [i klubben] så er man sammen med mange personer, og så kan man ikke blive venner med dem alle sammen på en gang, men når man er sammen med få personer, så er det lettere"*. I samme stil, fremhæver en dreng i 5. klasse en tur til i IKEA, som den bedste tur, han har været på, fordi han fik en ny ven. Det helt gennemgående træk er altså, at turene har værdi, fordi de lader børnene være sammen på andre måder end ellers og på tværs af skoler, klasser og hverdagsgrupperinger.

Til overvejelse: Hvilken pædagogisk værdi tillægger I "aktiviteter ud huset"? Kan man være mere intentionel omkring at "nudge" medlemmer til at tage med på ture ud af huset for at hjælpe dem ind i andre relationer? Er der "ud af huset-aktiviteter", der egner sig bedre til dette end andre – og i givet fald hvilke?

Her bestemmer man selv, hvem man vil spille med

Over 87% af børnene svarer, at det er vigtigt for dem, at de kan være sammen med deres klassekammerater, når de går i klub og over halvdelen (54,4%) angiver, at det er vigtigt at de kan være sammen med nogen, de ikke går i klasse med. Ser man på, hvad der kunne få dem til at stoppe i klubben er det, som det fremgår af tabel 7 nedenfor, også primært faktorer, der har med det sociale liv at gøre, som topper listen.

Hvad kunne få dig til at stoppe i klubben?	Piger	Drenge
At jeg ikke havde det godt med de andre	60,0%	47,6%
At jeg ikke havde det godt med de voksne i klubben	48,9%	26,2%
At der ikke var nogle aktiviteter, der interesserede mig	33,3%	24,3%
At nogle fra min klasse stoppede	31,1%	56,3%
At jeg skulle bruge mere tid på skolen	28,9%	21,4%
At jeg begyndte at prioritere andre fritidsaktiviteter højere	20,0%	23,2%
At der ikke var ture/koloni	20,0%	15,5%
At der ikke var mad om eftermiddagen	13,3%	21,4%

Tabel 7. Man har kunne sætte mere end ét kryds.

Drengene stopper i klubben, hvis deres venner stopper, mens pigerne i højere grad stopper, hvis de oplever mistrivsel, hvis de ikke kan med de voksne, eller hvis der ikke er aktiviteter,

der interesserer dem. Uanset forskellen mellem de to køn lader den sociale dimension af klublivet til at betyde meget for de fleste, og mange giver udtryk for at noget af det bedste ved klubben er, at den tilbyder et rum, hvor man kan være sammen med flere end de allernærmeste venner. På spørgsmålet om, hvorvidt man ikke ligeså godt kunne være sammen med sine venner hjemme ved hinanden svarer en dreng fra 5. klasse fx: *"Jo, det kunne man godt, men her er flere, og man er jo sammen med dem hver dag, men det bliver lidt overvældende, hvis man har 16 børn med hjem, men her kan man være hele klassen"*.

Derudover giver flere udtryk for, at de nyder den store frihed, de oplever i klubben, og de peger på netop denne frihed som noget, der adskiller klubben fra fritidshjemmet. Der er færre regler, man må sidde med sin telefon, spil og andre legeredskaber står fremme og skal ikke låses ud af en voksen osv. Og så *"bestemmer man selv, hvem man vil spille med"* modsat på fritidshjemmet, hvor man ikke måtte sige nej, hvis nogen spurgte om de måtte være med til et eller andet, som en dreng i 4. klasse forklarer.

Fællesskabet er godt, men ...

Friheden gælder dermed også på det relationelle plan, hvilket børnene i interviewene lader til at mene er en god ting. Spørger man om alle har nogen at være sammen med svarer flere dog, at det er det nok ikke, alle der har. Samtidig viser det sig, at selvom hovedparten af børnene i undersøgelse er glade for at komme i klubben og 87,7% angiver, at de er enige i at der er et godt fællesskab i klubben, så er der en gruppe på 10-15%, som ind imellem har svært ved at navigere i det sociale landskab i klubben. Se tabel 8 herunder:

Hvordan er fællesskabet i klubben?	Enig	Hverken/eller	Uenig
Der er et godt fællesskab i klubben	87,7%	8,6%	3,6%
Det er let at finde nogen at være sammen med	77,0%	15,8%	7,2%
Det er svært at finde nogen at være sammen med	10,1%	17,3%	72,7%
Det er let at føle sig udenfor	13,0%	14,4%	72,6%
Der er meget sladder	14,4%	40,3%	45,3%

Tabel 8

Som det fremgår af tabel 8 synes 10% af medlemmerne, at det er svært at finde nogen at være sammen med, 13% oplever, at det er let at føle sig udenfor, og 14,4% er enige i, at der er meget sladder. Samtidig oplever én ud af fire (24,1%), at det kan være utrygt at komme ned i klubben, når man ikke ved, hvad man skal lave, og én ud af tre (32%) synes, at det kan være utrygt ikke at vide, hvem man skal være sammen med. Se tabel 9:

Hvordan er det ikke at vide, hvad man skal lave og hvem man skal være sammen med i klubben?	Enig	Hverken/eller	Uenig
Det kan godt være lidt utrygt, at man ikke ved, <i>hvad</i> man skal lave, når man kommer ned i klubben	24,1%	34,0%	41,9%
Det kan godt være lidt utrygt, at man ikke ved, <i>hvem</i> man skal være sammen med, når man kommer ned i klubben	32,0%	25,5%	42,5%

Tabel 9

Tallene signalerer, at selvom tilfredsheden er stor, og mange børn begejstres over de frie rammer, så kan der være en vis utryghed forbundet med at komme ned i klubben uden at vide, hvad der skal ske, og hvem man skal være sammen med. Er man ikke så socialt robust kan de frie rammer formentlig virke mere hæmmende end befriende. Som det vil fremgå af del 2 lufter flere forældre lignende synspunkter.

Til overvejelse: Pumpestationen er et trygt og godt sted, *hvis* man ved, hvem man skal være sammen med, og hvad man skal lave. Notatet viser imidlertid, at en ret stor gruppe børn ikke altid oplever denne tryghed. Et spørgsmål man derfor kunne overveje er, hvordan man får etableret en struktur, der gør at man på én og samme tid bevarer "friheden" til selv at vælge og muligheden for at være med i forløb, der gør, at man er sikker på at indgå i et fællesskab i klubben?

Klubmedarbejderne, de skal passe på os og sørge for, at vi har det godt

Medlemmerne har en lang række forskellige bud på, hvad klubmedarbejdernes vigtigste opgave er og mange forskellige måder, at beskrive dem på.

Hvad er vigtigt for dig, at de voksne i klubben kan?	Meget vigtigt	Vigtigt	Hverken /eller	Ikke vigtigt	Slet ikke vigtigt
At de er sjove at være sammen med	65,1%	27,1%	7,7%	0,0%	0,0%
At de lytter til mig, når jeg har brug for at snakke med en voksen som ikke er en af mine forældre	60,5%	25,6%	12,4%	1,6%	0,0%
At de løser konflikter	55,8%	32,6%	10,9%	0,8%	0,0%
At de er gode til noget bestemt, som de kan lære mig	41,9%	38,0%	14,0%	3,1%	3,1%
At de sætter aktiviteter i gang	41,1%	45,7%	13,2%	0,0%	0,0%
At de skaber ro	25,6%	39,5%	28,7%	4,7%	1,5%

Tabel 10

Ser man på, hvilke kvaliteter ved de voksne i klubben, som børnene i spørgeskemaet angiver har betydning (tabel 10), bliver man bekræftet i billedet af, at klubmedarbejderne skal kunne tage flere forskellige roller på sig, men især skal de være sjove at være sammen: *"De voksne, de har humor ... de er dejlige at være sammen med, og de er godt selskab"* (pige 6. Klasse). Derudover italesættes de som nogle, der kan lytte, og som nogle man kan være fortrolige med:

"Ja, jeg har fortalt nogle ting, som jeg måske ikke lige har fortalt til alle, fordi jeg følte jeg kunne stole på dem, og så har de også fortalt, at de har noget, der hedder tavshedspligt, så de må faktisk ikke rigtig sige det videre, og det gav mig også lidt mere lyst til at fortælle nogle ting" (pige, 6. klasse).

Hos nogle er der desuden en forventning om, at medarbejderne mere proaktivt fungerer som en slags "legemestre", der sætter aktiviteter i gang:

"De skal holde os aktiverede. Fx hvis de kan se, at alle bare sidder og kigger i deres telefoner, som de også bare kunne gøre derhjemme, så skal de få os i gang med nogle lege, eller få os i gang med nogle aktiviteter" (pige, 5. klasse).

Andre peger på klubmedarbejdernes omsorgsfunktion, *"hvis vi falder og slår os, så trøster de os"* (dreng, 4. klasse) *"de passer på os og sørger for at vi har det godt"* (dreng, 4. klasse), og andre igen på deres rolle som konfliktløser: *"Hvis man er kommet i en konflikt, så er det faktisk de voksne, som siger, kom nu snakker vi sammen"* (dreng 5. klasse).

Der er ikke de forskelle på, hvordan drenge og piger svarer, når de skal vurderer vigtigheden af en række parametre (tabel 10). Det er der til gengæld, når de bliver bedt om at angive, hvad det allervigtigste er i forhold til klubmedarbejderne. Se tabel 11 her:

Hvad er allervigtigst for dig, at de voksne i klubben kan?	Piger	Drenge
At de lytter til mig, når jeg har brug for at snakke med en voksen, som ikke er en af mine forældre	40,5%	4,3%
At de er sjove at være sammen med	37,8%	33,7%
At de sætter aktiviteter i gang	8,1%	31,5%
Andet	8,1%	5,4%
At de skaber ro	0,0%	1,1%
At de løser konflikter	2,7%	21,7%
At de er gode til noget bestemt, som de kan lære mig	2,7%	1,1%

Tabel 11. Man har kun kunne sætte ét kryds.

Ca. en tredjedel af både pigerne (37,8%) og drengene (33,7%) anser dét, at de er sjove at være sammen med som det vigtigste ved klubmedarbejderne. Nogenlunde ligeså mange drenge (31,5%) angiver, at det vigtigste er, at de sætter aktiviteter i gang, mens det kun gælder for én ud af ti piger (8,1%).

Den mest markante forskel ses dog, når man sammenligner andelen af henholdsvis drenge og piger, der synes, at det vigtigste er, at de medarbejderne i klubben lytter, når man har brug for en voksen. Det gælder nemlig hele 40,5% af pigerne, mens det kun gælder 4,3% af drengene. Ligeledes ser vi, at markant flere piger (48,9%) end drenge (26,2%) kunne finde på at stoppe i klubben, hvis de ikke havde det godt med de voksne (se tabel 7 på side 6). Til gengæld lægger væsentligt flere drenge (21,7%) end piger (2,7) mest vægt på klubmedarbejdernes evne til at løse konflikter.

Til overvejelse: Når markant færre drenge end piger synes, at den vigtigste kvalitet ved klubmedarbejderne er, at de lytter til én, hvis man har brug for at tale med en voksen, er det så fordi, drengene ikke har brug for at snakke fortroligt, er de bare ikke bevidste om deres behov, eller er det fordi de voksne ikke indleder sådanne samtaler med drengene?

Drengenes aktivitetsprofil er kendetegnet ved at de er engageret i trygge aktiviteter – især aktiviteter knyttet til skærme. I den sammenhæng er det interessant at én ud af tre drenge reelt efterspørger, at de voksne i højere grad igangsætter aktiviteter. Er det en tendens, som man som klub bør reagere på?

Del 2: Forældreperspektiv

Flertallet af forældre oplever tilfredse børn

I spørgeskemaet er forældrene blevet bedt om at svare på, hvordan de oplever klubben, og som det fremgår af tabel 12 herunder, oplever ca. otte ud af ti klubben som tryk pasning og som et sted med engagerede voksne, der laver aktiviteter og er gode til at tale med børnene. Omkring syv ud af ti oplever klubben som et sted, hvor børnene tilegner sig sociale kompetencer, og ca. seks ud af ti ser klubben som et sted, hvor børnene kan slappe af. Endelig ser lidt over halvdelen klubben som et sted, hvor børnene kan blive dygtigere til noget bestemt.

Hvordan oplever du klubben?	Enig	Hverken/eller	Uenig
Som et sted, hvor mit barn/mine børn møder engagerede voksne, som gider lave aktiviteter med børnene	85,2%	11,4%	3,4%
Som tryk "pasning" mellem skole og andre fritidsaktiviteter	83,9%	13,4%	2,6%
Som et sted med voksne der er gode til at tale med børn	79,5%	26,8%	2,7%
Som et sted mit barn tilegner sig sociale nogle kompetencer	73,8%	22,1%	4,0%
Et sted mit barn/mine børn kan slappe af	63,4%	24,8%	12,%
Som et sted mit barn/mine børn kan blive dygtigere til noget bestemt	53,7%	39,9%	9,4%

Tabel 12

Helt overordnet er det store flertal af forældre yderst tilfredse med klubben, som udover at opfylde en pasningsfunktion, også har mange andre funktioner i deres børns liv. Deres meget positive oplevelse hænger formentlig i vid udstrækning sammen med, at det store flertal oplever, at deres egne børn er glade for at komme i klubben – se tabel 13:

Oplever du, at dit barn/dine børn er glad(e) for at komme i klubben?	
Ja, altid	52,4% (73,9%)*
Ja, som oftest	26,5% (23,2%)
Han/hun/de synes, det er okay	10,0% (2,1%)
Han/hun/de oplever klubben som en "ventesal" imellem skole og andre aktiviteter	2,4% (0,7%)
Han/hun/de er ikke så glad for at komme i klubben	8,8% (0,0%)

Tabel 13 *Tal i parentes angiver andelen af børn, der har krydset af ved tilsvarende svarmulighed

Lidt over halvdelen (52,4%) af forældrene svarer, at deres barn/børn altid er glad(e) for at komme i klubben, og ca. en fjerdedel (26,5%) svarer, at deres barn/børn oftest er glad(e) for at komme der.

Det betyder imidlertid, at én ud af fem forældre oplever, at deres børn kun i nogen grad eller slet ikke er glade for at komme i klubben. Der er således en del flere forældre, som er kritiske på deres børns vegne, end der er kritiske børn. Her er det dog vigtigt at minde om det metodiske forbehold, som blev fremført i indledningen, nemlig at det formentlig primært er de børn, der ofte kommer i klubben og er glade for at gå der, der har besvaret spørgeskemaet. Hvis flere af de børn, der ikke kommer så ofte – måske fordi de ikke er så glade for det – havde besvaret spørgeskemaet havde forskellen på, hvordan børn oplever klubben, og hvordan forældre oplever, at børn oplever klubben, ikke nødvendigvis været så stor, som den er her.

Til overvejelse: Hvad tænker I om det forhold, at én ud af fem forældre angiver, at deres børn ikke er begejstrede for at komme i klubben? I numeriske tal er det et stort antal børn og forældre, der ikke synes at Pumpestationen er en fantastisk fritidsaktivitet. Hvilke forhold, vurderer I, har betydning for, at forældrene svarer som de gør? Er det aktivitetstilbuddet, strukturen, de voksne eller?

God intro, men uklart pædagogisk projekt

Resultatet af spørgeskemaet viser videre, at de fleste forældre er tilfredse med den måde, de er blevet introduceret til klubben på. Otte ud af ti forældre (79,5%) svarer, at de har fået en god introduktion til klubben, lidt over 16% angiver, at de har fået en delvist god introduktion, mens små 4% svarer nej til at have fået en god introduktion til klubben.

Føler du, at du har fået en god introduktion til klubben?	
Ja	79,5%
Nej	3,7%
Delvist	16,8%

Tabel 14

Den gode introduktion, som størstedelen af forældre oplever at have fået, betyder dog ikke at klubbens pædagogiske projekt står klart for alle forældre. Det fremgår af tabel 15 her:

Har du en klar idé for, hvad klubbens vision er i forhold til de børn der går der?	
Ja	35,4%
Nej	28,6%
Delvist	36,1%

Tabel 15

Lidt mere end en tredjedel (35,4%) af forældrene svarer ja til at de har en klar idé om klubbens vision, mens henholdsvis 36,1% og 28,6% kun delvist eller slet ikke er klar på, hvad klubbens pædagogiske projekt for deres børn handler om.

Til overvejelse: Flertallet af forældre har ikke har fanget klubbens overordnede pædagogiske projekt, hvad skyldes det? Er der ikke noget fælles projekt, eller er I bare ikke er tydelige nok omkring det?

Forventninger: et sted med engagerede voksne og sjove aktiviteter

I spørgeskemaet er forældrene blevet bedt om at angive, hvilke af en række mulige forventninger, de har til klubben. Af tabel 15 nedenfor, der viser deres svar, fremgår det, at den forventning til klubben, som flest forældre (84,5%) deler, er et sted med engagerede voksne, som gider at lave aktiviteter med børnene. Derudover forventer seks ud af ti (62,7%) et sted,

hvor børnene udvikler sociale kompetencer og nogenlunde ligeså mange (57,8%) et sted med voksne, der er gode til at tale med børn. Ca. halvdelen (48,4 og 50,9%) forventer tryk pasning og et sted, hvor børnene kan slappe af. Ikke nær så mange, kun 1 ud af 4 (25,5%) forventer derimod et sted, hvor børnene kan blive dygtigere til noget bestemt.

Hvad er dine forventninger til klubben?	
Et sted, hvor mit barn/mine børn møder engagerede voksne, som gider lave aktiviteter med dem	84,5%
Et sted mit barn tilegner sig sociale nogle kompetencer	62,7%
Et sted med voksne der er gode til at tale med børn	57,8%
Et sted mine børn kan slappe af	50,9%
Tryk "pasning" mellem skole og andre fritidsaktiviteter	48,4%
Et sted mit barn/mine børn kan blive dygtigere til noget bestemt	25,5%
Jeg har ingen forventninger	0,6%

Tabel 16. Man har kunne sætte mere end ét kryds.

Tallene indikerer, at forældrene har høje forventninger til klubben, og deres forventninger går især på, at klubben skal være et sted, hvor deres børn oplever at møde engagerede voksne, og hvor de kan udvikle deres sociale kompetencer. Omvendt betyder det ikke så meget, om deres børn lærer noget specifikt.

Tabel 17 herunder viser, hvad forældrene synes er vigtigt, når deres børn går i klub. Forældrene ligger i højere grad end børnene lægger vægt på, at der i klubben skal være sjove aktiviteter – og at der er voksne deres børn kan tale med.

Hvad er vigtigt for dig, når du dit barn/dine børn går i klub?	Vigtigt	Hverken/ eller	Ikke vigtigt
At der er aktiviteter, som mit barn/mine børn har det sjovt med	98,2% (88,4%)*	1,9% (10,1%)	0,0% (1,4%)
At der er voksne mit barn/mine børn kan tale med	96,9% (81,2%)	3,1% (14,5%)	4,3% (5,2%)
At mit barn/mine børn kan være sammen med sine/deres klassekammerater	84,6% (87,6%)	13,6% (7,2%)	1,9% (5,1%)
At der er god mad	79,0% (86,2%)	16,7% (9,4%)	4,3% (4,4%)
At der er ture ud af huset	75,92% (76,8%)	17,9% (13,3%)	6,2% (10,1%)
At mit barn/mine børn kan være sammen med nogen, han/hun/de ikke går i klasse med	71,6% (54,4%)	22,2% (23,3%)	6,2% (22,5%)
At der er aktiviteter, hvor mit barn/mine børn kan blive dygtigere til noget	55,0% (64,5%)	34,6% (27,5%)	10,5% (8,0%)
At der er tager på koloni	50,0% (39,1%)	27,8% (38,4%)	22,2% (22,4%)

Tabel 17 *Tal i parentes angiver andelen af børn, der har krydset af ved tilsvarende svarmulighed

Forældrenes er desuden blevet bedst om at angive, hvad de opfatter som allervigtigst – og her har de kun måtte sætte et kryds. Se tabel 18 på næste side:

Hvad er allervigtigst for dig, når dit barn/dine børn går i klub?	
At der er aktiviteter, som mit barn/mine børn har det sjovt med	54,4% (p: 18,9%, d: 5,4%)*
At mit barn/mine børn kan være sammen med sine/deres klassekammerater	24,5% (p: 40,5%, d: 66,7%)
At der er voksne mit barn/mine børn kan tale med	10,9% (p: 8,1%, d: 3,2%)
At der er aktiviteter, hvor mit barn/mine børn kan blive dygtigere til noget	4,1% (p: 2,7%, d: 1,1)
At mit barn/mine børn kan være sammen med nogen, han/hun/de ikke går i klasse med	3,4% (p: 5,4%, d: 6,5%)
Andet	2,0% (p: 13,5%, d: 9,7%)
At der er ture ud af huset	0,7% (p: 8,1%, d: 2,2%)
At der er tager på koloni	0,0% (p: 2,7%, d: 0,0%)
At der er god mad	0,0% (p: 0,0%, d: 5,4%)

Tabel 18. Man har kun kunne sætte ét kryds. *Tal i parentes angiver andelen af piger og drenge, der har krydset af ved tilsvarende svarmulighed.

Over halvdelen af forældrene (54,4%) anser som det allervigtigste, at der er sjove aktiviteter – mod ”kun” 18,9% af pigerne og 5,4% af drengene. Herudover prioriterer de, at deres børn kan være sammen med klassekammerater og tale med voksne.

Til overvejelse: Forældrenes besvarelser indikerer, at Pumpestationen er en del af ”underholdningsindustrien” – det skal være sjovt for deres børn at gå i klubben. Hvordan bliver I bedre til som klub, at profilere jer som en fritidsarena, hvor man tilbyder ”sjove” aktiviteter med en intention?

Klubmedarbejderne skal være gode til at tale med børnene

Også når det gælder klubmedarbejderne lægger forældrene – i stil med børnene – mere vægt på, at de kan ”tage sig af” børnene og sørger for at de laver noget, de har det sjovt med end at de er dygtige til noget, de kan lære fra sig. Se tabel 19:

Hvad synes du er vigtigt, at pædagogerne i klubben kan?	Meget vigtigt	Vigtigt	Hverken /eller	Ikke vigtigt	Slet ikke vigtigt
At de lytter, hvis mit barn har brug for at snakke med en voksen som ikke er en forælder	62,7% (60,5%)*	34,1% (25,6%)	3,1% (12,4%)	0,0% (1,6%)	0,0% (0,0%)
At de løser konflikter	51,6% (55,8%)	44,1% (32,6%)	4,4% (10,9%)	0,0% (0,8%)	0,0% (0,0%)
At de skaber ro	38,5% (25,6%)	49,1% (39,5%)	9,9% (28,7%)	2,5% (4,7%)	0,0% (1,5%)
At de sætter aktiviteter i gang for børnene	37,9% (41,1%)	52,8% (45,7%)	8,7% (13,2%)	0,6% (0,0%)	0,0% (0,0%)
At de er sjove for børnene at være sammen med	29,8% (65,1%)	50,3% (27,1%)	16,8% (7,7%)	3,1% (0,0%)	0,0% (0,0%)
At de er gode til noget bestemt, som de kan lære mit barn/mine børn	23,0% (41,9%)	44,7% (38,0%)	21,7% (14,0%)	9,3% (3,1%)	1,2% (3,1%)

Tabel 19. *Tal i parentes angiver andelen af piger og drenge, der har krydset af ved tilsvarende svarmulighed

Det tyder på, at forældrene i høj grad forventer og lægger vægt på at klubben skal være noget andet end skolen. En forælder skriver sådan her i en kommentar:

"[Jeg forventer] et sted hvor mit barn kan fordybe sig i noget, der ikke bliver målt og vejet, og som hun enten i forvejen interesserer sig for eller opdager interesse for. Krydsede ikke af ved "dygtigere til noget bestemt", fordi det ikke er det, det for mig at se, handler om, selvom det typisk er det, det resulterer i. Der er engagerede voksne, der er dygtige til det, de gør og interesserer sig for børnene. Klubben er et fristed med noget at samles om."

Børnene må gerne blive dygtigere til noget, men det er ikke det, som skal være i fokus. Klubben skal være et fristed, men den store andel af forældre, der lægger vægt på, at der er engagerede voksne, der laver noget med børnene, og som tillægger sjove aktiviteter stor betydning – tyder også på, at mange forældre gerne vil et fristed, hvor man ikke nødvendigvis er fri til at sidde hele dagen med sin telefon, men et fristed, hvor der sker noget i samspil med voksne.

Det er godt med et fristed, så længe det ikke er for frit

Hvor mange børn giver udtryk for, at de vide rammer og den store frihed passer dem godt, giver det anledning til bekymring hos nogle forældre. Til sidst i spørgeskemaet har forældrene haft mulighed for at skrive deres bud på, hvad der mangler eller burde være mere af i klubben. Udover rigtig mange positive tilbagemeldinger på klubben, som den er, kan en stor del af forældrenes kommentarer samles under to overskrifter:

1. Højere grad af indblanding i børnenes sociale liv:

Der efterspørges en større indsats for at skabe venskaber på tværs af klasser, samt aktiviteter for mindre grupper af børn, hvor de kan møde hinanden i mere overskuelige rammer, da det ifølge flere forældre kan være "uoverskueligt" og "svært at finde ind i fællesskabet, når der er så mange børn på et sted".

2. Mindre skærm og flere regler for, hvad der må spilles:

Fleere forældre udtrykker kritik af, at børnene får lov at spille computerspil, som er møntet på ældre børn, og nogle efterlyser generelt en mere restriktiv skærmpolitik. En forælder besvarer fx spørgsmålet om, hvad hun gerne så mere af i klubben sådan her:

"Mere ro, mindre skærm (en stor del af børnene sidder fast med deres mobil/ipad eller en computer), flere hold-aktiviteter. Jeg savner en klar politik for, hvad vi gerne vil med børnene: Hvilke slags børn ønsker vi, og hvilke forhold kan understøtte den retning? Som klubben er nu, ser jeg den som et fristed, hvor børn kan gøre, som de har lyst til. Det giver en slags teenagekultur for 10-årige med ipad og counterstrike."

I kommentaren her bliver klubben igen omtalt som et fristed, men modsat i kommentaren ovenfor hvor fristed associeres med et sted, hvor børnene kan fordybe sig i aktiviteter, der optager dem i selskab med gode voksne, så bliver fristed i kommentaren her nærmest synonymt med et udvidet teenageværelse, hvor børnene er fri til at gøre som de vil.

Til overvejelse: Hvad tænker I om denne forælders observation? Genkender I billedet, eller er det blot et ufuldstændigt øjebliksbillede?

Hvordan kan klubben blive et fristed, hvor man er sammen med voksne om noget? Og hvad kunne det betyde helt konkret?

Opsamling

Både børn og forældre er overordnet set rigtig glade for Pumpestationen. Især er børnene begejstrede, og det store flertal af dem giver udtryk for, at de har det godt i klubben. Også blandt forældrene er tilfredsheden stor – om end ikke så stor som den er blandt børnene. Forældrene har høje forventninger og ønsker sig mere end et pasningstilbud. De fleste oplever da også klubben som et sted, hvor deres børn får noget med sig: sjove oplevelser, gode voksne, sociale færdighederne mv.

Klubmedarbejderne bliver af både børn og forældre omtalt positivt, som gode, sjove og engagerede voksne, der er opmærksomme på børnene, som er gode til at starte aktiviteter og foreslå ture. Især pigerne lader til at tillægge aktiviteter, samvær og samtale med voksne stor betydning, mens det, der betyder mest for drengene, er, at de kan være sammen med deres venner. Drengenes aktivitetsprofil i klubben ser således ikke meget anderledes ud end den ville gøre på børneværelset eller i Fælledparken, og snarere end at se de voksne som nogle man kan tale med, lægger drengene vægt på de voksnes evne til at løse konflikter. Man kan derfor overveje, hvad det er, man som klub ønsker at tilbyde drengene.

De fleste lader til at nyde, at klubben er noget andet end skolen, og at graden af frihed er stor. Det er dejligt, at man kan få lov til bare at hænge ud eller sidde med sin telefon, hvis det er det, man har lyst til, for klubben skal i de flestes optik være et fristed. Dog findes der – mest eksplicit blandt forældrene – også den holdning, at fristedet kan blive *for* frit, og over halvdelen af forældrene er uklare på, hvad det pædagogiske projekt i klubben går ud på. Som klub kan man følgelig spørge sig selv, hvordan man forholder sig til balancen mellem det frie og det strukturerede, og hvordan man formidler til forældrene, hvad det er, man gerne vil med de børn, der går i klubben.

Enkelte børn er inde på, at de synes, at klubbepædagogerne bør blande sig, hvis man sidder *for* længe med sin telefon, og at de voksne i det hele taget har til opgave at sørge for, at der ikke er nogen, som er alene. Flere giver desuden udtryk for, at de godt ved, at ikke alle har nogen at være sammen med. Samtidig viser det sig, at mellem 10 og 15% af børnene oplever, at det kan være svært at finde nogen at være sammen og let at føle sig udenfor. Op mod en tredjedel af medlemmerne oplever desuden, at det kan være utrygt at komme ned i klubben, hvis man ikke ved, hvem man skal være sammen med. Det tyder på, at det frie rum kan være udfordrende for nogle, og et helt centralt spørgsmål må derfor være, hvordan man skaber et sted, som bevarer sin karakter af fristed, men som samtidig tilbyder de ikke så socialt robuste børn nogle aktiviteter og fællesskaber at indgå i – m.a.o. hvordan skaber man en klub som tilbyder strukturerede frirum?